

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

**ЗАСАДИ УСНОГО ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ
(РИТОРИКА)**

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

бакалавра

спеціальності

035 Філологія

освітня програма

035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська
035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2020 р. № _____
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА

« ____ » _____ 2020 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

ст. викладач, канд. філол. наук Юлія МАКОВЕЦЬКА-ГУДЗЬ _____

Програму затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури

Протокол від _____ 2020 року №

Завідувач кафедри
_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Засади усного професійного мовлення (риторика)» складено відповідно до освітніх програм усіх спеціальностей першого рівня вищої освіти – бакалавр.

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки.

Статус навчальної дисципліни вибіркова.

Обсяг навчальної дисципліни 2 кредити ЄКТС.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Засади усного професійного мовлення (риторика)» разом з дисциплінами «Сучасна українська мова» 306, «Вступ до романо-германського мовознавства» 301, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» 305 формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- застосовувати норми усного професійного мовлення;
- вести ділові та приватні бесіди;
- організувати взаємодію зі співрозмовником, налагодити контакт, встановити зворотній зв'язок.
- використовувати різноманітні вербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування.
- самостійно підвищувати рівень особистої мовної культури.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних понять загальної риторики;
- загальних вимог до усного спілкування;
- сучасних методів риторичного аргументування;
- етапів підготовки усної промови;
- принципів безконфліктного спілкування;
- невербальних комунікативних сигналів;
- прийомів активізації уваги слухачів;
- основних законів спілкування;
- грамотного мовного оформлення публічної промови
- вимог до усних презентацій.

УМІННЯ:

- вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування;
- створювати промови на професійну та навчальну тематику;
- вести розгорнутий монолог з фахової проблематики;
- організувати взаємодію з аудиторією, налагодити контакт,
- використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування для досягнення власної мети;
- підготувати та виголосити академічний виступ для захисту курсового (дипломного) проекту;
- створювати ефективні усні та мультимедійні презентації.

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи комунікативної лінгвістики.

Основні питання:

- Спілкування та комунікація.
- Закони спілкування.
- Вербальні і невербальні компоненти спілкування.
- Комунікативні табу, бар'єри, невдачі.
- Складові успішного виступу.
- Мовне оформлення виступу.
- Мовна культура перекладача

Розділ 2. Техніка публічного виступу.

Основні питання:

- Публічне мовлення.
- Принципи і правила риторики.
- Алгоритм підготовки виступу.
- Структура професійної публічної промови.
- Етапи написання та запам'ятовування промови.
- Страх публічних виступів
- Прийоми впливу на слухачів.
- Оратор та аудиторія.
- Усна та мультимедійна презентація.
- Різновиди запитань.

Розділ 3 Основи академічного красномовства.

Основні питання:

- Власне академічне красномовство (доповідь на конференції, наукова дискусія)
- Вузівське красномовство (лекція, захист курсової/дипломної роботи)

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

Програмою заплановано такі види навчальних занять: практичні заняття.

У ході викладання дисципліни застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля в оволодінні знаннями з української мови (*кейс-метод, метод проєктної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності*, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо).

- *Інформативно-рецептивний метод* забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.

- *Репродуктивний метод* передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.

- *Метод проблемного викладу* передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індиктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

- *Дослідницький метод* передбачає творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Метод активізує пізнавальну діяльність студента.

- *Принципи:* наочності, свідомості, науковості, активності, виховного навчання, систематичності й послідовності, доступності і посиленості, індивідуального підходу.

4. Оцінювання результатів навчання

Форма семестрової атестації - залік. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання.

5. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – 342 с. Режим доступу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online%20book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078)

2. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смуґаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi

Допоміжна

1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika>

2. Стернин И.А. Основы речевого воздействия. Учебное издание. – Воронеж: «Истоки», 2012.- 178 с. – Режим доступу: http://sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicacii/Rechevoe_vozdejstvie/Osnovi_rechevogo_vozdeistviya2013.pdf

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».